

RAPORT O STANIE
GMINY WIERZCHLAS
W ROKU 2019

Wierzchlas, dnia 26 czerwca 2020 roku

I. WSTĘP

Obowiązek sporządzenia raportu o stanie gminy wynika z art. 28aa ustawy o samorządzie gminnym. Raport obejmuje podsumowanie działalności Wójta Gminy Wierzchlas w roku 2019.

II. INFORMACJE OGÓLNE

A. Ogólna charakterystyka gminy Wierzchlas (w tym demografia).

Gmina wiejska Wierzchlas położona jest w południowo- zachodniej części województwa łódzkiego na wysokości od 158 do 230 m n.p.m. Najwyżej położone rejony gminy znajdują się w jej wschodniej części, z kulminacją bezimiennego wzniesienia o wysokości 230,2 m n.p.m., zlokalizowanego w paśmie Krzemionki pomiędzy miejscowościami Kamion i Niżankowice przy granicy z gminą Działoszyn. Najniżej usytuowany jest obszar położony w północno- wschodniej części gminy wzdłuż koryta rzeki Warty na wysokości 158 m n.p.m., przy granicy z gminami: Osjaków i Siemkowice. Współrzędne geograficzne miejscowości Wierzchlas wynoszą 51°12' szerokości geograficznej północnej oraz 18°38' długości geograficznej wschodniej.”¹

Gmina Wierzchlas położona jest w obrębie administracyjnym Powiatu Wieluńskiego zlokalizowanego w południowo- zachodniej części województwa łódzkiego.

---

¹ „Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Wierzchlas”, Wierzchlas 2014

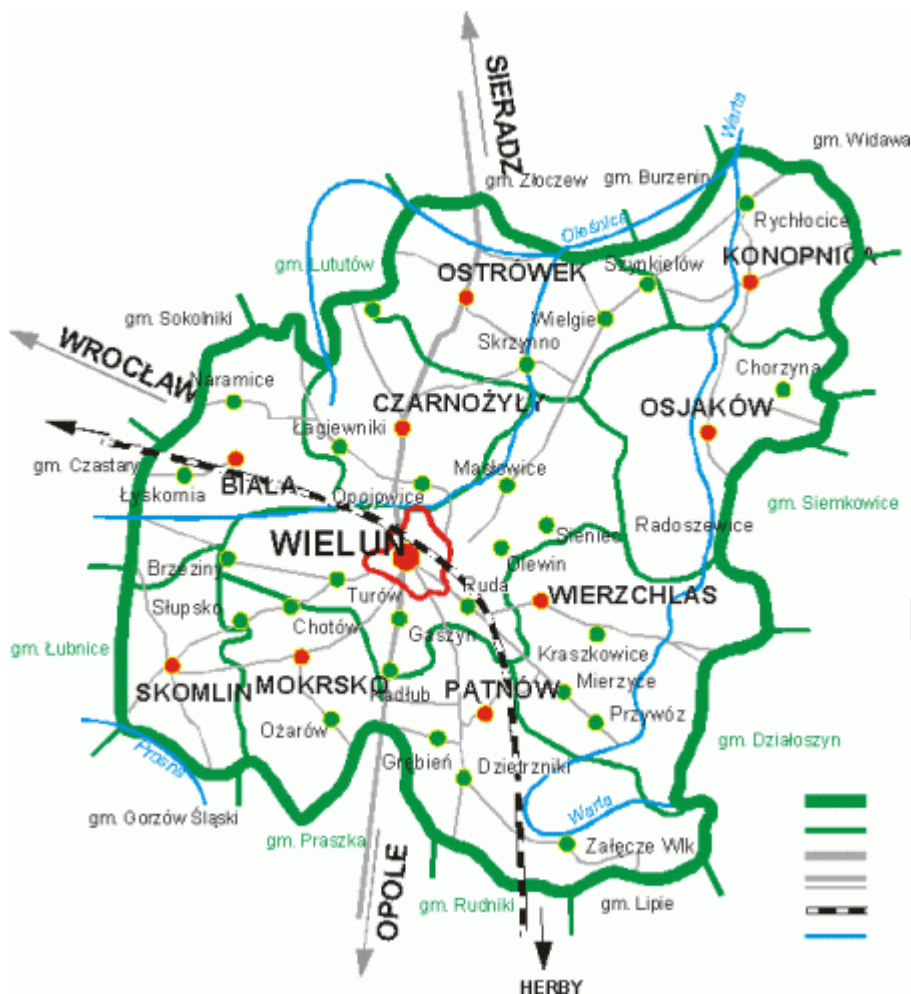
Mapa 1 Położenie Powiatu Wieluńskiego w województwie łódzkim

Gmina Wierzchlas zlokalizowana jest we wschodniej części Powiatu i graniczy z Gminami:

- Osjaków, Wieluń oraz Państwów – należącymi do Powiatu Wieluńskiego,
- Działoszyn i Siemkowice - w Powiecie Pajęczańskim.

Mapa 2 Powiat Wieluński

Źródło: Oficjalna strona powiatu wieluńskiego, www.powiat.wielun.pl

Odległość do najbliższych ośrodków miejskich to:

- Wieluń (9 km),
- Pajęczno (31 km),
- Kluczbork (49 km),
- Częstochowa (53 km),
- Sieradz (54 km),
- Radomsko (69 km).

Odległość do miasta wojewódzkiego, jakim jest Łódź wynosi około 99 km.

117252E: Wierzchlas – Drobnice
 117253E: Kraszkowice - Łykowe
 117254E: Kraszkowice – Modlin
 117255E: Kochlew – Strugi
 117256E: Wierzchlas – Kraszkowice
 117257E: Kraszkowice – Mierzyce
 117258E: Toporów – Jesiona – Opatów
 117259E: Krzeczów – Toporów
 117522E: Wierzchlas – Wieluń
 117260E: Mierzyce – Jajczaki
 117261E: Strugi – Łaszew Rządowy
 117262E: Łaszew Rządowy – Przywóz
 117263E: Przywóz – Bobrowniki
 117264E: Ogroble – Wiesagi
 117159E: Bukowce – Bobrowniki
 117265E: Kamion – Niżankowice
 109053E: Laski – Mokre

W Gminie występują również pozostałe drogi wewnętrzne, transportu rolnego oraz drogi leśne.

Połączenia drogowe zapewnia PKS. W Gminie nie jest zlokalizowana stacja kolejowa.

DEMOGRAFIA

Liczba mieszkańców zameldowanych na pobyt stały w latach 2014-2018

Miejscowość	Rok 2014	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019
Broników	85	84	82	81	75	75
Jajczaki	170	169	168	169	168	165
Kamion	150	160	162	163	161	164
Kochlew	152	151	153	149	150	150
Kraszkowice	1086	1090	1087	1079	1093	1087

Krzeczów	291	296	299	305	306	307
Łaszew	209	206	205	207	204	193
Łaszew Rządowy	428	441	441	447	440	432
Mierzyce	1014	1008	1019	1033	1040	1031
Ogroble	41	40	39	40	40	41
Przycłapy	102	103	103	104	102	98
Przywóz	263	260	257	257	266	268
Strugi	196	200	201	199	198	200
Toporów	554	552	551	555	545	547
Wierzchlas	1880	1877	1882	1881	1876	1873
Razem	6621	6637	6649	6669	6664	6631

PRZYROST NATURALNY

	Rok 2014	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019
urodzenia	62	75	66	75	69	52
zgony	84	83	75	69	82	82

MAŁŻEŃSTWA

Liczba małżeństw zawartych na terenie gminy Wierzchlas

Rok	Konkordatowe	Cywilne	Cywilne zawarte w plenerze	Razem
2014	29	4	-	33
2015	43	4	-	47
2016	36	3	1	40
2017	39	4	2	45
2018	44	5	1	50
2019	40	5	0	45

JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE GMINY

1. Placówki oświatowe:
  - 1) Zespół Szkolno-Przedszkolny w Kraszkowicach,
  - 2) Zespół Szkolno-Przedszkolny w Mierzycach wraz z Szkołą Filialną w Łaszewie o strukturze organizacyjnej klas I-III,
  - 3) Zespół Szkolno-Przedszkolny w Wierzchlesie,
  - 4) Szkoła Podstawowa w Toporowie.
2. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wierzchlesie;
3. Gminna Biblioteka Publiczna w Wierzchlesie z filiami w Kraszkowicach i Mierzycach.

III. RAPORT O STANIE OŚWIATY

Prowadzenie szkół i przedszkoli to jedno z najistotniejszych zadań nałożonych przez prawo na gminę.

Ostatnie lata to okres reformy oświatowej, która uwypukliła jeszcze bardziej problemy strukturalne oświaty na terenie Gminy Wierzchlas. Rok 2018 i 2019 to czas działań mających na celu eliminację istniejących mankamentów. Poniżej przedstawiono w formie tabelarycznej strukturę placówek oświatowych na terenie gminy w latach 2017, 2018 i 2019.

Wykaz placówek oświatowych wraz z liczbą uczniów i nauczycieli (porównanie do roku 2017 stan na 30.09.2017 r. i do roku 2018 stan na 30.09.2018 z rokiem 2019 stan na 30.09. 2019 r.)

L p.	Nazwa placówki	Liczba uczniów			Liczba etatów					
					Nauczycieli			Pozostałych pracowników		
		2017	2018	2019	2017	2018	2019	2017	2018	2019
1.	Szkoła Podstawowa im. H. Sienkiewicza w Wierzchlas	206	189	171	22,50	19,91	19,66	5,00	5,50	5,50

2.	Szkoła Podstawowa Kraszkowice	108	119	135	11,93	14,91	14,17	3,50	4,00	4,00
3.	Szkoła Podstawowa Mierzyce	159	148	141	15,26	14,25	11,58	6,50	7,00	7,0
4.	Szkoła Podstawowa Łaszew (od 31 sierpnia 2019 r. Szkoła Filialna)	34	37	15	6,92	9,53	2	1,58	1,58	1,58
6.	Szkoła Podstawowa Toporów	35	38	45	8,22	8,74	11,05	2,00	2,00	2,00
Ogółem :		542	531	507	64,83	67,34	58,46	18,58	20,08	20,08

1.	Publiczne Przedszkole Wierzchlas	68	69	68	5,20	5,00	5	4,00	5,00	5
2.	Publiczne Przedszkole Kraszkowice	60	67	66	5,00	5,00	5	3,00	4,00	5*
3.	Publiczne Przedszkole Mierzyce	47	48	50	4,00	4,00	4	3,00	4,00	4
Ogółem :		175	184	184	14,20	14,00	14	10,00	13,00	14

*-pracownik obsługi – prace interwencyjne z PUP Wieluń – stanowisko kucharka

1.	Oddział Przedszkolny przy Szkole Podstawowej w Toporowie	18	18	20	1,50	1,00	1,00	2,00	2,00	3,00
2.	Oddział Przedszkolny przy Szkole Podstawowej w Łaszewie	12	19	21	2,00	2,00	2,00	-	-	-
Ogółem :		30	37	41	3,50	3,00	3,00	2,00	2,00	1,00
Razem w gminie:		747	752	732	82,53	84,34	75,46	30,58	35,08	38,08

W roku szkolnym 2017/2018 w gminnych przedszkolach publicznych, szkołach podstawowych prowadzonych przez Gminę zatrudnionych było 102 nauczycieli oraz 32 pracowników obsługi, a w roku szkolnym 2018/2019 było zatrudnionych 109 nauczycieli i 38 pracowników obsługi. Natomiast w roku szkolnym 2019/2020 jest zatrudnionych 100 nauczycieli i 41 pracowników obsługi.

Na urlopiach dla poratowania zdrowia w roku szkolnym 2016/2017 przebywało 3 nauczycieli, w roku szkolnym 2017/2018 przebywało 3 nauczycieli, w roku szkolnym 2018/2019 nie przebywał żaden nauczyciel. Natomiast w roku szkolnym 2019/2020 na urlopie dla poratowania zdrowia przebywa 1 nauczyciel.

Zmiany w organizacji oświaty w ciągu roku.

Z dniem 1 września 2017 r. w wyniku reformy oświaty dotychczasowe sześćioletnie szkoły podstawowe zostały przekształcone w ośmioletnie szkoły podstawowe. Publiczne Gimnazjum im. Jana Kochanowskiego w Mierzycach zostało włączone do Szkoły Podstawowej w Mierzycach.

Publiczne Gimnazjum im. Bohaterów Września 1939 r. w Wierzchlesie zostało włączone do Szkoły Podstawowej im. Henryka Sienkiewicza w Wierzchlesie.

Mając na uwadze poprawę w zakresie zarządzania placówkami oświatowymi, z dniem 1 września 2018 r. połączono funkcjonujące dotychczas odrębnie szkoły podstawowe i przedszkola i utworzono:

- Zespół Szkolno - Przedszkolny w Wierzchlesie
- Zespół Szkolno - Przedszkolny w Kraszkowicach
- Zespół Szkolno - Przedszkolny w Mierzycach.

Natomiast z dniem 31 sierpnia 2019 r. Szkoła Podstawowa w Łaszewie o strukturze organizacyjnej klas I-VIII została przekształcona w Szkołę Filialną w Łaszewie o strukturze organizacyjnej klas I-III i włączona w strukturę organizacyjną Szkoły Podstawowej w Mierzycach wchodzącej w skład Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Mierzycach.

IV. INFORMACJE FINANSOWE

Sytuacja finansowa Gminy Wierzchlas jest stabilna. Brak jest realnych zagrożeń dla utraty płynności finansowej.

W 2019 r. dochody gminy wykonano w kwocie 39.176.505,41 zł., w tym:

- dochody bieżące – 30.508.221,50 zł.
- dochody majątkowe – 8.668.283,91 zł.

Wydatki gminy zostały wykonane w kwocie 45.005.757,10 zł., w tym:

- wydatki bieżące (bez odsetek i prowizji) – 27.953.998,48 zł.
- wydatki majątkowe – 16.930.829,94 zł.

Zadłużenie gminy na 31.12.2019 r. wynosi 11.068.914,24 zł. i w porównaniu z rokiem 2018 zwiększyło się o kwotę 6.537.125,68 zł.

Struktura dochodów budżetu gminy według działów klasyfikacji budżetowej (w %)

	ROK 2015	ROK 2016	ROK 2017	ROK 2018	ROK 2019
OGÓLEM	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Rolnictwo i łowiectwo	1,2	1,3	1,2	1,1	1,0
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	-	-	-	1,7	1,3
Transport i łączność	0,2	0,2	2,2	-	0,8
Gospodarka mieszkaniowa	0,6	0,7	1,0	0,5	0,4
Administracja publiczna	0,2	0,4	0,4	0,3	0,2
Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	-	-	-	0,3	0,2
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0
Wymiar sprawiedliwości	-	-	-	0,1	-
Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek	-	-	-	19,0	15,8

nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem					
Różne rozliczenia	43,6	44,4	41,1	38,7	31,8
Oświata i wychowanie	2,6	3,1	2,7	2,5	4,4
Ochrona zdrowia	-	-	-	0,3	0,3
Pomoc społeczna	9,5	25,1	1,1	0,9	0,7
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	-	-	-	-	-
Edukacyjna opieka wychowawcza	0,3	0,3	0,2	0,1	0,1
Rodzina	-	-	26,6	23,7	19,9
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	20,3	2,6	2,2	10,8	23,0
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	0,0	-	-	-	-
Kultura fizyczna i sport	0,2	-	-	-	0,1
Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej	18,5	19,4	19,2	-	-
Pozostałe	2,8	2,5	2,0	-	-

Struktura wydatków budżetu gminy według działów klasyfikacji budżetowej (w %)

	ROK 2015	ROK 2016	ROK 2017	ROK 2018	ROK 2019
OGÓLEM	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Rolnictwo i łowiectwo	1,4	1,4	1,5	2,8	0,9
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	-	-	-	1,5	1,0
Transport i łączność	4,6	8,9	5,9	3,4	3,7
Gospodarka mieszkaniowa	1,0	1,5	1,9	0,7	0,8
Administracja publiczna	12,3	11,2	11,0	9,3	7,3
Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	-	-	-	0,2	0,1
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	2,5	1,8	0,7	0,8	0,4

Obsługa długu publicznego	-	-	-	0,2	0,3
Różne rozliczenia	0,1	0,2	-	0,2	0,1
Oświata i wychowanie	38,6	39,1	39,8	35,6	28,8
Ochrona zdrowia	0,3	0,3	0,3	0,2	0,2
Pomoc społeczna	11,4	26,4	3,0	2,4	1,8
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	-	-	-	-	-
Edukacyjna opieka wychowawcza	0,4	0,4	0,4	0,3	0,2
Rodzina	-	-	27,6	22,8	17,3
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	22,8	4,9	3,9	17,6	36,1
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	1,2	1,3	1,2	1,0	0,7
Kultura fizyczna i sport	0,6	0,4	0,5	1,0	0,3
Działalność usługowa	-	-	-	-	-
Pozostałe	2,8	2,2	2,3	-	-

V. POLITYKA PRZESTRZENNA

1. Miejscowe Plany Zagospodarowania Przestrzennego

Podstawą prowadzenia polityki przestrzennej w zakresie planowania i zagospodarowania przestrzennego na terenie gminy Wierzchlas jest studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego uchwalone w dniu 28 lipca 2014 r. uchwałą Nr XXXVII/221/2014 Rady Gminy Wierzchlas. Na jego podstawie obowiązuje 18 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, które obejmują 1786 ha co stanowi ok. 15 % całkowitej powierzchni gminy. Plany miejscowe obejmują tereny największego ruchu budowlanego, tereny zainwestowane i przyległe. Plany zagospodarowania przestrzennego funkcjonują jako akty prawa miejscowego w zakresie planowania przestrzennego i stanowią podstawę do kształtowania ładu przestrzennego terenów objętych opracowaniami.

Obowiązujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

Lp	Uchwała	Teren objęty planem	Powierzchnia	Ogłoszenie Dz. Urz. Woj. Łódzkiego
1	III/13/2006	Wierzchlas	729 ha	Nr 41, poz. 349 22.02.2007r.
2	III/14/2006	Kraszkowice		Nr 42, poz. 354 22.02.2007r.
3	III/15/2006	Mierzyce		Nr 41, poz. 350 22.02.2007r.
4	III/16/2006	Łaszew Rządowy		Nr 41, poz. 351 22.02.2007r.
5	XXI/120/2008	Przyłapy	14,3 ha	Nr 368, poz. 3255 09.12.2008r.
6	XXVII/154/2009	Jajczaki i Strugi	70,7ha	Nr 157, poz. 1501 09.06.2009r.
7	XXVII/156/2009	Łaszew i Łaszew Rządowy	96,9ha	Nr 157, poz. 1502 09.06.2009r.
8	XXVII/158/2009	Mierzyce	210,5 ha	Nr 157, poz. 1503 09.06.2009r.
9	XXXI/181/2009	Broników	28,5 ha	Nr 331, poz. 2759 12.11.2009r.
10	XXXI/183/2009	Kochlew	133 ha	Nr 331, poz. 2760 12.11.2009r.
11	XXXI/185/2009 XXII/162/2017	Krzeczów, wsch. część Kraszkowic (zmiana dotycząca zapisów w tekście planu - dachy)	188,1 ha	Nr 331, poz. 2761 12.11.2009r. 2017 poz. 916 17.02.2017r.
12	XXXII/194/2009	Kamion	41,8 ha	Nr 391, poz. 3476 24.12.2009r.
13	XXXII/196/2009	Ogroble	13,2 ha	Nr 391, poz. 3477 24.12.2009r.
14	XXXII/198/2009	Przywóz	21,8 ha	Nr 391, poz. 3478 24.12.2009r.

15	XXXII/200/2009 VIII/59/2011	Toporów Zmiana mpzp dotycząca 8 działek	86,8 ha 0,2316 ha teren pokrywa się z obowiązującym planem	Nr 391, poz. 3479 24.12.2009r. Nr 293, poz. 2999 10.10.2011r.
16	XIX/141/2016	Wierzchlas	543 ha - 407 ha objęte planem z 2006 = 136 ha więcej terenów objętych mpzp	2016 poz. 4967
17	XXIV/169/2017	Krzeczów	16ha - 5 ha objęte planem z 2009 = 11ha więcej	2017 Poz. 2282 21.04.2017 r.
18	XV/114/2019	Krzeczów działka 306/2	5 ha	2020 poz. 147 14.01.2020

Ostatnia analiza zmian w zagospodarowaniu przestrzennym została przyjęta przez Radę Gminy Wierzchlas w dniu 29.12.2015 r. Jedną z przesłanek determinujących konieczność dostosowania studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego do obowiązujących przepisów są zapisy wprowadzone w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 24 kwietnia 2015 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze wzmocnieniem narzędzi ochrony krajobrazu (Dz. U. z 2015 r. poz. 774) . Wprowadzone regulacje mają się przyczynić do przeciwdziałania degradacji polskiego krajobrazu w szczególności poprzez opracowanie audytu krajobrazowego.

W dniu 10 września 2019 r. Rada Gminy Wierzchlas uchwałą Nr XI/85/2019 uchwaliła zmianę studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wierzchlas. Procedura ta częściowo uzupełniła obowiązującego studium o brakujące analizy, prognozy i bilanse. Gmina Wierzchlas nie posiada gminnego programu rewitalizacji.

Zestawienie gruntów według klasoużytków stan na dzień 31.12.2019r.:

Grunty orne 5632,5074 ha to jest 47,25% do ogólnej powierzchni gminy

Łąki i pastwiska 1044,0274 ha to jest 8,76 %

Lasy 3801,6368 ha to jest 31,89 %

Sukcesywne wchodzenie w życie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego uporządkowało zagadnienia z zakresu planowania przestrzennego na terenach ich obowiązywania. Zapisy planów, ujednolicone dla każdej z jednostek urbanistycznych, zapewniają obecnie zachowanie ładu przestrzennego i rozwój miejscowości gminnych zgodnie z założeniami polityki przestrzennej gminy.

2. Decyzje o warunkach zabudowy

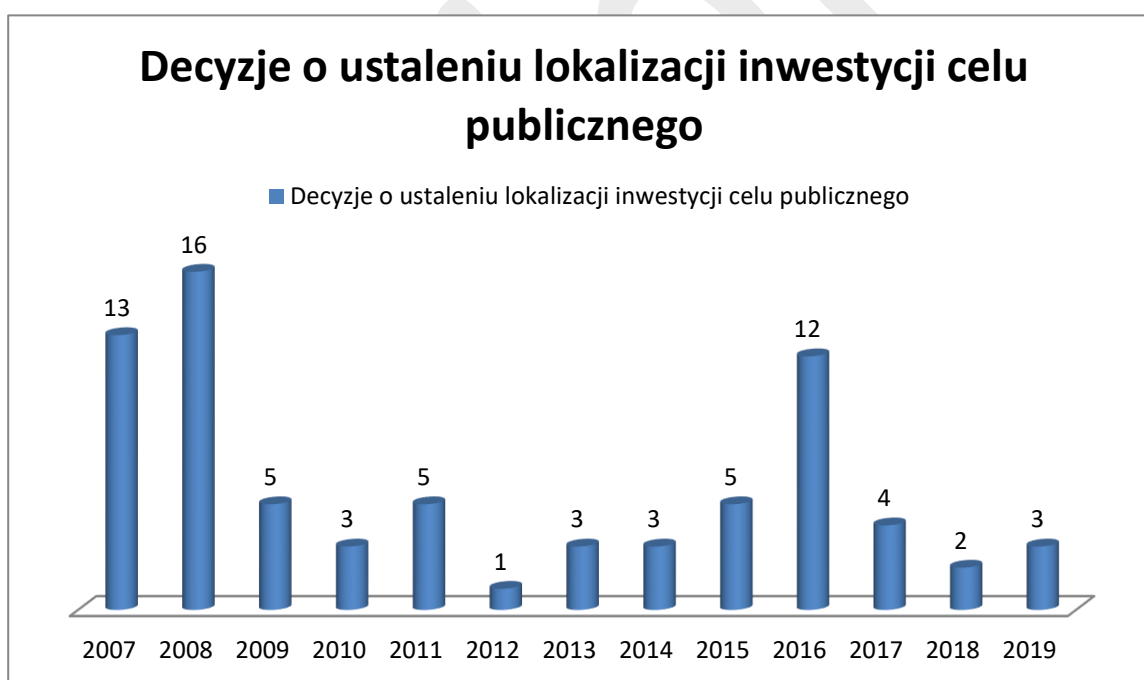
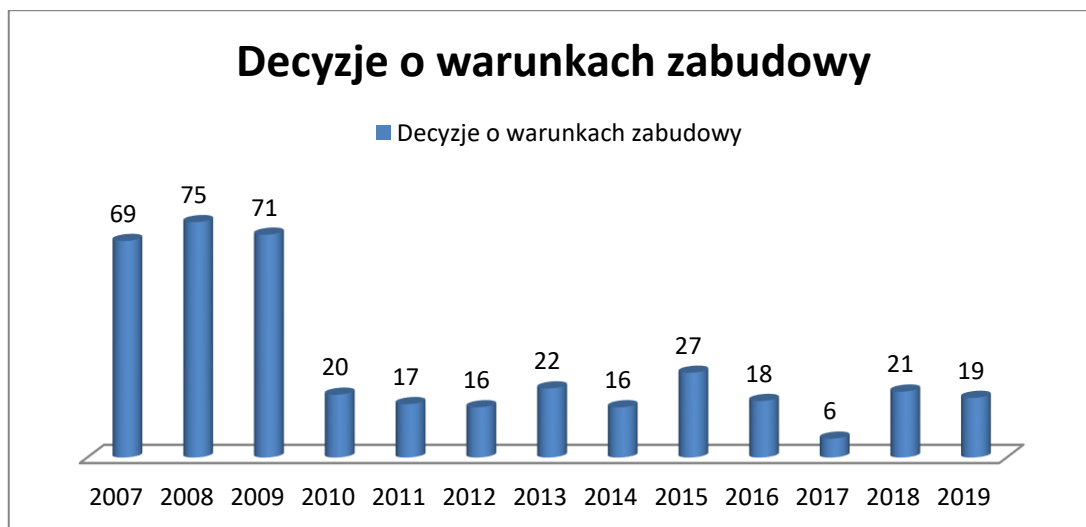
Od czasu wejścia w życie ustawy z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym dla terenów nie objętych miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego na wniosek inwestora wydawane są decyzje o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu. Dotyczą one nowych siedlisk, a także przekwalifikowania funkcjonalnego oraz różnych form przebudowy istniejących obiektów budowlanych. W 2019 r. wydano 19 decyzji o warunkach zabudowy z czego 16 dotyczyło zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej a 3 innej zabudowy usługowej.

Dla obszaru gminy wydaje się także decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego opierając się na regulacjach prawnych art. 50-58 ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, w związku z art. 6 ustawy o gospodarce nieruchomościami. Dotyczą one głównie sieci infrastruktury technicznej, takich jak: kanalizacja sanitarna, linie elektroenergetyczne oraz sieci wodociągowe. W 2019 r. roku wydano 3 takie decyzje.

Poniżej przedstawiono diagramy obrazujące ilość wydanych w poszczególnych latach decyzji z zakresu planowania i zagospodarowania przestrzennego. Obejmują one wydane w latach 2007-2019 decyzje

o ustaleniu warunków zabudowy oraz decyzje o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego.

VI. INFORMACJA O STANIE MIENIA KOMUNALNEGO

Gmina Wierzchlas znajduje się we władaniu nieruchomości na podstawie aktów notarialnych oraz decyzji uwłaszczeniowych wojewody uwidocznionych w księgach wieczystych. Stan gruntów na dzień 31 grudnia

2019 r. to 241,3022 ha, w tym nabyte w 2019 r. 0,3187 ha. Gmina Wierzchlas nie posiada innych niż własność praw majątkowych, w tym: o ograniczonych prawach rzeczowych, w użytkowaniu wieczystym, wierzytelności, udziałów w spółkach, nie dokonywała zakupu akcji.

Na terenie gminy posiadamy 8 wodociągów o łącznej długości sieci 104,51 km, w tym 2453 przyłączy wodociągowych oraz oczyszczalnię ścieków z kanalizacją sanitarną o długości sieci 21,9 km, w tym 297 przyłączy kanalizacyjnych, drogi gminne o długości- 53,77 km oraz 5 boisk sportowych: w Wierzchlesie, Kraszkowicach, Łaszewie, Mierzycach i Krzeczowie.

Gmina Wierzchlas posiada 35 budynków komunalnych w tym: obiekty szkolne – w Wierzchlesie, Kraszkowicach, Mierzycach, Łaszewie, Jajczakach i w Toporowie, a także przedszkola: w Wierzchlesie, Mierzycach i Kraszkowicach.

Pozostałe obiekty w liczbie 27, tj.: budynek gospodarczy przy Szkole Podstawowej w Strugach, budynek mieszkalny + 2 budynki gospodarcze w Wierzchlesie (działka nr 2529), sklep w Mierzycach, budynek gospodarczo – mieszkalny w Mierzycach (działka nr 356), budynek przy Urzędzie Gminy Wierzchlas oraz 8 hydroforni: w Łaszewie, w Wierzchlesie, w Przywozie, w Mierzycach, w Kraszkowicach, w Kamionie, w Bronikowie, w Jajczakach. Budynki użyteczności publicznej - 12 w tym: budynek biurowy Urzędu Gminy, 2 garaże przy UG, Dom Ludowy w Jajczakach i w Kochlewie, budynek w Mierzycach i w Kraszkowicach (NZOZ), budynek gospodarczy przy ośrodku w Kraszkowicach, 3 budynki gospodarcze w Kraszkowicach (działka nr 1516), budynek OSP w Łaszewie Rządowym.

W 2019 r. Gmina Wierzchlas wynajmowała 12 mieszkań o łącznej powierzchni użytkowej 571,32 m² zlokalizowanych w 5 budynkach komunalnych. Wszystkie lokale posiadają łazienkę, WC, c.o. sieć energetyczną i wodociągową a dwa lokale w miejscowości Kraszkowice sieć kanalizacyjną. Ponadto w 2019 r. Gmina Wierzchlas wynajmowała 7 lokali pod działalność gospodarczą: z czego 4 dotyczą prowadzenia działalności leczniczej, a 3 działalności usługowej. Ogólny stan techniczny wszystkich lokali jest dobry.

Na bieżąco są wykonywane remonty i modernizacje wynikające z wymogów bezpieczeństwa dla życia i zdrowia ludzi.

Czynsz za wynajmowane lokale płatny jest miesięcznie. Stawka za lokal mieszkalny w 2019 r. wynosiła 5,75 zł. za m² (w tym 2,23 zł. za c.o.). za lokale zajęte na prowadzenie działalności handlowo-usługowej lub działalności leczniczej 7,75 zł. za m², za lokale zajęte na pozostałe rodzaje działalności 1,32 zł. za m². Jeżeli lokal jest wyposażony w instalacje centralnego ogrzewania to pobierana jest dodatkowa opłata w kwocie 6,67 zł. za m².

Gmina Wierzchlas posiada również działki, które wydierżawiane są pod uprawy rolnicze. Dzierżawcy wyłaniany są w drodze przetargu, a czynsz dzierżawny ustala się w wysokości równej wartości 1q żyta przyjętej przez Radę Gminy do podstawy wymiaru podatku rolnego na dany rok kalendarzowy. W 2019 r. wydierżawiono 19,6500 ha.

VII. GOSPODARKA ODPADAMI

1. Przetwarzanie odpadów na terenie gminy

Przepis prawa zawarty w art. 9tb ust. 1 pkt 1 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach nakłada na gminę obowiązek przeanalizowania możliwości przetwarzania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych, bioodpadów stanowiących odpady komunalne oraz przeznaczonych do składowania pozostałości z sortowania odpadów komunalnych i pozostałości z procesu mechaniczno-biologicznego przetwarzania niesegregowanych odpadów komunalnych. Zgodnie z obowiązkiem wynikającym z art. 9e ust. 1 pkt 2 u.c.p.g. podmiot odbierający odpady komunalne od właścicieli nieruchomości, jest obowiązany do przekazywania niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych bezpośrednio do instalacji komunalnej. Niesegregowane odpady komunalne w całości przekazane zostały do Instalacji komunalnej w Dylowie, gm. Pajęczno.

2. Potrzeby inwestycyjne

Art. 9tb ust. 1 pkt. 2 u.c.p.g. zobowiązuje gminę do dokonania analizy w zakresie potrzeb inwestycyjnych związanych z gospodarowaniem odpadów komunalnych. W 2019 roku w Gminie Wierzchlas nie realizowano inwestycji związanych z gospodarowaniem odpadami komunalnymi.

3. Koszty systemu odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych

Zgodnie z art. 6r ust. 2 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, opłata za gospodarowanie odpadami komunalnymi wnoszona przez mieszkańców powinna pokryć wszystkie koszty funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi,

tj. koszty związane z odbieraniem, transportem, zbieraniem, odzyskiem i unieszkodliwianiem odpadów komunalnych, tworzeniem, utrzymaniem i obsługą punktu selektywnego zbierania odpadów komunalnych, obsługą administracyjną systemu oraz koszty związane z edukacją ekologiczną w zakresie prawidłowego postępowania z odpadami komunalnymi.

Głównym kosztem funkcjonowania systemu gospodarki odpadami jest koszt odbioru i zagospodarowania odpadów komunalnych odbieranych przez przedsiębiorcę od właścicieli nieruchomości zamieszkałych i niezamieszkałych z terenu gminy Wierzchlas.

Wydatki związane z realizacją zadania „Odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych” jakie Gmina Wierzchlas poniosła w okresie od 1 stycznia 2019 roku do 31 grudnia 2019 roku wyniosły 760 722,80 zł. Jest to znaczny wzrost w stosunku do roku poprzedniego (od 1 stycznia 2018 roku do 31 grudnia 2018 roku wydatki na ten cel wyniosły 466 560,00 zł). Różnica w wydatkach spowodowana jest zmianami przepisów ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, które zwiększyły częstotliwość odbioru niesegregowanych odpadów komunalnych oraz bioodpadów z jednego razu w miesiącu na raz na 2 tygodnie. Ponadto ustawodawca wprowadził nowy podział selektywnego zbierania i obierania odpadów komunalnych na co najmniej takie frakcje jak: papier, metale, tworzywa sztuczne, szkło, odpady

opakowaniowe wielomateriałowe oraz bioodpady. Powyższe wpłynęło na wzrost kosztów zagospodarowania odpadów.

4. Informacja o liczbie mieszkańców

Liczba mieszkańców zameldowanych na dzień 31 grudnia 2019 r. w Gminie Wierzchlas wg rejestru z ewidencji meldunkowej mieszkańców wynosi 6632 osób.

Na terenie Gminy Wierzchlas wszyscy właściciele nieruchomości złożyli deklaracje o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi.

5. Poziomy recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów komunalnych, osiągnięte przez Gminę Wierzchlas w 2019 r.

Zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 14 grudnia 2016 roku w sprawie poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów komunalnych (Dz.U. 2016 poz. 2167), poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła dla 2019 roku powinien wynosić co najmniej 40%. Osiągnięty przez Gminę Wierzchlas w 2019 roku poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia ww. frakcji odpadów nie jest możliwy do wyliczenia na dzień składania raportu ze względu na brak rocznego sprawozdania sporządzanego przez podmiot odbierający odpady komunalne od właścicieli nieruchomości.

W stosunku do odpadów innych niż niebezpieczne, odpadów budowlanych i rozbiórkowych wymagany poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami w 2019 roku powinien wynosić co najmniej 60 %. Osiągnięty przez Gminę Wierzchlas w 2019 roku poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami w/w frakcji nie jest możliwy do wyliczenia na dzień składania raportu z uwagi na brak sprawozdania rocznego sprawozdania sporządzanego przez podmiot odbierający odpady komunalne od właścicieli nieruchomości.

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 15 grudnia 2017 roku w sprawie poziomów ograniczenia składowania masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazanych do składowania oraz sposobu obliczania poziomu ograniczenia masy tych odpadów (Dz. U. z 2017 r. poz. 2412) określa poziomy ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazanych do składowania w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r. Wymagany poziom w roku 2019 nie powinien przekroczyć 40%. Osiągnięty przez Gminę Wierzchlas w 2019 roku poziom recyklingu składowania masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazanych do składowania nie jest możliwy do wyliczenia na dzień składania raportu z uwagi na brak sprawozdania rocznego sprawozdania sporządzanego przez podmiot odbierający odpady komunalne od właścicieli nieruchomości.

6. Informacja o ilości odpadów komunalnych wytworzonych na terenie gminy w 2018 roku

Zgodnie z art. 9^{tb} ust. 1 pkt 6 u.c.p.g. w zakresie analizy musi zostać uwzględniona również ilość odpadów komunalnych wytworzonych na terenie gminy. Na podstawie danych opracowanych przez Główny Urząd Statystyczny szacuje się, że 1 mieszkaniec województwa łódzkiego wytwarza około 325 kg odpadów komunalnych na rok.

Należy pamiętać, iż Gmina Wierzchlas jest gminą wiejską, na terenie której znaczna ilość odpadów ulegających biodegradacji jest zagospodarowywana przez właścicieli nieruchomości przez kompostowanie w przydomowych kompostownikach oraz w inny sposób (choćby dokarmianie zwierząt resztkami żywności).

I. INFORMACJA O ODEBRANYCH ODPADACH KOMUNALNYCH		
Kod odpadów	Rodzaj odpadów	Masa odebranych odpadów komunalnych [Mg]
15 01 06	Zmieszane odpady opakowaniowe	195,520
15 01 07	Opakowania ze szkła	137,240

16 01 03	Zużyte opony	15,040
17 01 07	Zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglanego, odpadowych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia inne niż wymienione w 17 01 06	57,000
20 01 23*	Urządzenia zawierające freony	1,165
20 01 35*	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21 i 20 01 23 zawierające niebezpieczne składniki (1)	1,050
20 01 36	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23 i 20 01 35	0,405
20 03 01	Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	926,480
20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	113,620
SUMA		1 447,520
Łączna masa odebranych odpadów komunalnych z wyłączeniem odpadów budowlanych i rozbiórkowych		1 390,520
Łączna masa odebranych odpadów budowlanych i rozbiórkowych		57,000

W I półroczu 2019 r. masa odpadów powstałych po mechaniczno – biologicznym przetwarzaniu zmieszanych odpadów komunalnych o kodzie 19 12 12 przekazanych do składowania wyniosła 126,177 Mg. Przedstawiona wartość wynika z półrocznego sprawozdań składanego przez podmiot odbierający odpady komunalne z terenu gminy. Gmina Wierzchlas natomiast nie posiada informacji o masie odpadów powstałych w II półroczu 2019 r.

VIII. Informacja o realizacji polityk, programów i strategii.

I. Strategia Rozwoju Gminy Wierzchlas na lata 2014-2022.

Najistotniejszym dokumentem planistycznym wskazującym na kierunki rozwoju Gminy Wierzchlas w najbliższych latach jest przyjęta na lata 2014-2022 Strategia Rozwoju Gminy Wierzchlas. Dokument ten poprzez analizę najważniejszych potrzeb gminy wskazuje 4 najważniejsze cele, których osiągnięcie stanowi niejako nadrzędny cel podejmowanych działań, zwłaszcza działań inwestycyjnych. Jako te najważniejsze cele określono:

1. Wspieranie i rozwój przedsiębiorczości, turystyki przy wykorzystaniu lokalnych specjalizacji i tradycji,
2. Poprawa warunków życia mieszkańców Gminy Wierzchlas poprzez ochronę zdrowia, zapewnienie bezpieczeństwa publicznego, socjalnego, edukację, oświatę i sport,
3. Ochrona środowiska przyrodniczego i kształtowanie ładu przestrzennego, wykorzystanie walorów przyrodniczych dla rozwoju turystyki,
4. Odnowa wsi - pielęgnacja kultury i dziedzictwa historycznego.

W celu realizacji wskazanych powyżej celów Rada Gminy przyjmując Strategię wskazała szereg zamierzeń inwestycyjnych zmierzających do osiągnięcia zrównoważonego rozwoju gminy na płaszczyźnie społeczno-gospodarczej. Wskazano tutaj takie zamierzenia, jak:

- Uporządkowanie gospodarki wodno- ściekowej na terenie Gminy Wierzchlas;
- Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków;
- Urządzenie centrum miejscowości Toporów;
- Budowa Gminnego Centrum Kultury i Sportu oraz stadionu sportowego w Wierzchlesie;
- Budowa systemu ścieżek rowerowych;
- Zwiększenie efektywności energetycznej budynków użyteczności publicznej;
- Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków;

- Ochrona środowiska naturalnego Gminy Wierzchlas poprzez instalację odnawialnych źródeł energii w budynkach prywatnych i budynkach użyteczności publicznej;
- E – urząd;
- Wprowadzenie narzędzi ICT do obiektów edukacyjnych w Gminie Wierzchlas;
- Przebudowa dróg na terenie Gminy Wierzchlas;
- Unowocześnienie bazy ratownictwa w Gminie Wierzchlas;
- Modernizacja sieci wodociągowej na terenie Gminy Wierzchlas;
- Modernizacja Domu Ludowego w Kraszkowicach oraz zagospodarowanie centrum wsi;
- Modernizacja Domu Ludowego w Jajczakach wraz z budową boiska sportowego.

Określono także potrzebę realizacji szeregu działań nieinwestycyjnych zmierzających do poprawy życia mieszkańców, a w szczególności:

- wsparcie rozwoju przedsiębiorczości;
- rozwój edukacji;
- wsparcie najuboższych;
- rozwój kultury fizycznej, sportu i turystyki;
- wsparcie wolontariatu;
- profilaktyka w zakresie ochrony zdrowia i przeciwdziałanie uzależnieniom;
- integracja mieszkańców wsi.

Realizacja założeń Strategii to proces niezwykle złożony i długotrwały, wymagający zaangażowania znaczących środków i współpracy Gminy z szeregiem instytucji.

Szansą na szybszy rozwój gminy okazały się środki z Unii Europejskiej. Zarówno Gmina, jak i organizacje pozarządowe aktywnie korzystały z tych funduszy.

Wykaz przedsięwzięć z udziałem środków unijnych wykonanych w ramach realizacji Strategii Rozwoju Gminy Wierzchlas

Nazwa zadania	Podmiot realizujący	Źródła finansowania	Wartość zadania	Kwota dofinansowania
Budowa gminnej oczyszczalni ścieków w Krzeczowie oraz kanalizacji sanitarnej wraz z przyłączami i przepompowniami ścieków – miejscowość Krzeczów	Gmina Wierzchlas	Regionalny Program Operacyjny Województwa Łódzkiego	15 584 635,65	10 793 108,24
Przedszkolak uczy się i bawi- podnoszenie kompetencji 3 przedszkoli gminy Wierzchlas	Gmina Wierzchlas	Program Operacyjny Kapitał Ludzki	835 695,50	710 341,18
Wykorzystaj szansę	Gmina Wierzchlas / Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wierzchlesie	Program Operacyjny Kapitał Ludzki	679 527,63	577 598,49
Wzmocnienie potencjału jednostki OSP w Wierzchlesie poprzez zakup średniego samochodu ratowniczo-gaśniczego	Gmina Wierzchlas	Regionalny Program Operacyjny Województwa Łódzkiego	583 492,00	495 968,20

Prace rekultywacyjne dla zamknięcia składowiska odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne (komunalne) w miejscowości Kraszkowice	Gmina Wierzchlas	Regionalny Program Operacyjny Województwa Łódzkiego	127 945,17	101 951,70
Przyjazna i nowoczesna szkoła	Gmina Wierzchlas	Regionalny Program Operacyjny Województwa Łódzkiego	102 000,00	83 663,88
Blżej do Europy - wiejska szkoła języka angielskiego	Gmina Wierzchlas	Program Operacyjny Kapitał Ludzki	49 949,45	42 457,03
Pokaż dziecku piękny świat	Gmina Wierzchlas	Program Operacyjny Kapitał Ludzki	46 115,00	39 197,75
Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowościach Wierzchlas i Przycłapy – etap I	Gmina Wierzchlas	Regionalny Program Operacyjny Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020	19 086 505,24	10 332 409,88
Wsparcie edukacji w gminie Wierzchlas	Gmina Wierzchlas	Regionalny Program Operacyjny Województwa Łódzkiego na lata 2014-2020	1 212 596,52	1 030 707,04
Odnawialne źródła energii w Gminie Wierzchlas	Gmina Wierzchlas	Regionalny Program Operacyjny Województwa	4 297 990,98	3 247 090,10

		Łódzkiego na lata 2014-2020		
Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Kraszkowice	Gmina Wierzchlas	PROW 07-13	7 350 301,84	2 879 752,00
Budowa Wiejskiego Centrum Sportu w Mierzycach	Gmina Wierzchlas	PROW 07-13	882 132,49	358 700,00
Budowa systemu przydomowych oczyszczalni ścieków w Gminie Wierzchlas	Gmina Wierzchlas	PROW 07-13	800 545,03	492 247,00
Budowa Wiejskiego Centrum Kultury i Sportu w Łaszewie Rządowym	Gmina Wierzchlas	PROW 07-13	639 126,01	261 764,00
Podniesienie atrakcyjności turystycznej wsi Toporów poprzez odnowę Centrum	Gmina Wierzchlas	PROW 07-13	503 333,35	307 539,00
Budowa boiska wielofunkcyjnego w Kraszkowicach	Gmina Wierzchlas	PROW 07-13	374 229,45	228 236,00
Budowa infrastruktury sportowej wraz z otoczeniem w miejscowości Krzeczów	Gmina Wierzchlas	PROW 07-13	301 273,16	155 882,00

Zakup trybuny sportowej do boiska piłkarskiego przy Wiejskim Centrum Kultury i Sportu w Łaszewie Rządowym	Gmina Wierzchlas	PROW 07-13	61 500,00	40 000,00
Dożynki Gminne w Kraszkowicach	Gmina Wierzchlas	PROW 07-13	27 895,80	15 621,60
Dożynki Gminne w Jajczakach i Strugach	Gmina Wierzchlas	PROW 07-13	23 132,40	18 505,92
Dożynki Gminne w Wierzchlesie	Gmina Wierzchlas	PROW 07-13	21 724,24	12 165,57
Dożynki Gminne w Toporowie	Gmina Wierzchlas	PROW 07-13	21 164,91	13 545,54
Modernizacja i wyposażenie świetlicy wiejskiej w Kraszkowicach oraz zakup strojów reprezentacyjnych dla członkiń Stowarzyszenia "Kraska" w Kraszkowicach	Stowarzyszenie "Kraska" w Kraszkowicach	PROW 07-13	15 283,19	9 781,24
Wakacyjny Piknik w Łaszewie	Koło Gospodyń Wiejskich w Łaszewie	PROW 07-13	14 690,01	8 226,40

Tradycja i współczesność w rzeźbie zaklęte - wykonanie 3 przydrożnych kapliczek drewnianych w Kochlewie, Toporowie, Przywozie oraz 3 płaskorzeźb i krzyża umiejscowionych w Urzędzie Gminy w Wierzchlesie	Gmina Wierzchlas	PROW 07-13	14 000,00	11 200,00
Wakacyjny Piknik w Łaszewie	Koło Gospodyń Wiejskich w Łaszewie	PROW 07-13	13 855,31	7 678,40
Wakacyjny Piknik w Łaszewie	Koło Gospodyń Wiejskich w Łaszewie	PROW 07-13	13 566,16	8 682,34
Wierzchlejskie trąbki - doposażenie Strażackiej Orkiestry Dętej w Wierzchlesie	Ochotnicza Straż Pożarna w Wierzchlesie	PROW 07-13	11 500,00	6 440,00
Odnowienie i wyposażenie świetlicy wiejskiej w Jajczakach oraz zakup strojów ludowych dla Koła Gospodyń Wiejskich w Jajczakach i Strugach	Koło Gospodyń Wiejskich w Jajczakach i Strugach	PROW 07-13	11 375,74	6 370,41

Wyposażenie świetlicy wiejskiej w Wierzchlesie oraz zakup strojów ludowych dla członków Stowarzyszenia "Wierzchlesiaki"	Stowarzyszenie „Wierzchlesiaki”	PROW 07-13	9 983,52	6 389,45
Remont oraz wyposażenie kuchni przy świetlicy wiejskiej w Krzeczowie	Stowarzyszenie Gospodyń Wiejskich w Krzeczowie	PROW 07-13	8 833,34	5 653,34
Wakacyjny Piknik w Łaszewie	Koło Gospodyń Wiejskich w Łaszewie	PROW 07-13	7 901,86	4 424,00
Wyposażenie aneksu kuchennego przy świetlicy wiejskiej w Jajczakach i Strugach	Stowarzyszenie Koło Gospodyń Wiejskich w "Jajczakach i Strugach"	PROW 07-13	7 788,24	4 984,47
Przebudowa drogi gminnej nr 117262E Łaszew Rządowy - Przywóz	Gmina Wierzchlas	PROW 14-20	1 372 379,81	866 114,00
„Wierzchlas na starej fotografii – przypomnienie historii Wierzchlasa podczas imprezy promującej wśród mieszkańców Krainy Wielkiego Łuku Warty wydanie albumu historycznego przez OSP Wierzchlas”	OSP Wierzchlas	PROW 14-20	31 000,00	31 000,00

Jubileusz z przytupem w Jajczakach i Strugach	Koło Gospodyń Wiejskich w Jajczakach i Strugach	PROW 14-20	6 000,00	6 000,00
„Jak się dawniej nosiło...” – impreza promująca tradycje muzyczne i stroje ludowe oraz obszar Krainy Wielkiego Łuku Warty organizowana przez Koło Gospodyń Wiejskich w Mierzycach	Koło Gospodyń Wiejskich w Mierzycach	PROW 14-20	30 998,00	30 998,00
Modernizacja obiektu sportowo-rekreacyjnego w Kraszkowicach poprzez budowę trybun dwurzędowych	Gmina Wierzchlas	PROW 14-20	47 000,00	47 000,00
Utworzenie miejsca wypoczynku i rekreacji w miejscowości Jajczaki	Koło Gospodyń Wiejskich w Jajczakach i Strugach	PROW 14-20	46 953,00	46 953,00

W 2019 roku najważniejszą inwestycją realizowaną przy współudziale środków unijnych jest Budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowościach Wierzchlas i Przyląpy.

II. Realizacja programów w zakresie ochrony środowiska.

Działania Gminy Wierzchlas w 2018 r. w zakresie ochrony środowiska i zasobów naturalnych determinowane były realizacją uchwalonych wcześniej programów, tj.:

1. Planu gospodarki niskoemisyjnej,
2. Programu ochrony środowiska oraz
3. Programu usuwania wyrobów zawierających azbest dla Gminy Wierzchlas na lata 2014-2032.

1. Plan gospodarki niskoemisyjnej

Plan gospodarki niskoemisyjnej jest dla Gminy Wierzchlas dokumentem, w którym zaplanowano zasady podniesienia efektywności energetycznej, wykorzystania odnawialnych źródeł energii oraz redukcji gazów cieplarnianych. Przy pomocy Planu poprzez działania zmniejszające emisję gazów cieplarnianych ujęte w planie, gmina zamierza osiągnąć korzyści ekonomiczne, społeczne i środowiskowe. Zaplanowano w nim działania służące redukcji emisji gazów cieplarnianych w latach następnych.

W roku 2018 gmina złożyła w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Łódzkiego na lata 2014 – 2020 wniosek o dofinansowanie pn.: „Odnawialne źródła energii w gminie Wierzchlas”. Przedmiotem projektu jest zaprojektowanie i wykonanie instalacji odnawialnych źródeł energii (kotłowni na biomase, instalacji fotowoltaicznych i instalacji kolektorów słonecznych z kolektorami płaskimi wspomagających podgrzewanie wody wraz ze zbiornikami – systemami magazynowania energii. Dzięki realizacji projektu ograniczone zostaną oddziaływania energetyki na środowisko, albowiem nastąpi zmniejszenie zapotrzebowania energii konwencjonalnej potrzebnej do zasilania budynków w energię cieplną i elektryczną w ujęciu rocznym, co przełoży się na sumaryczne ograniczenie zanieczyszczeń emitowanych do atmosfery a tym samym zaoszczędzone zostanie energia. Poprzez realizację zadania nastąpi poprawa stanu środowiska poprzez redukcję ilości emisji zanieczyszczeń do atmosfery, gleby i wód oraz redukcję wytwarzanych odpadów.

2. Program ochrony środowiska

Program Ochrony Środowiska Gminy Wierzchlas na lata 2014 – 2017 z perspektywą do roku 2021 składa się z 2 części: I – Charakterystyka stanu środowiska oraz II – Program działań. Część I składa się z gruntownego opisu aktualnego stanu funkcjonowania środowiska przyrodniczego na terenie całej gminy Wierzchlas i jest sformułowana na podstawie analizy bogatej literatury odnoszącej się do obszaru gminy. Część II koncentruje się zaś na właściwym dla programu ochrony środowiska wyborze zadań, które mają wypełnić działania gminy w zakresie jej polityki ekologicznej.

Cel główny: Ochrona i poprawa stanu środowiska.

Kierunki działań:

- ochrona i wzrost różnorodności biologicznej;
- zwiększanie i wzbogacanie zasobów leśnych;
- ochrona powierzchni i gleb;
- zwiększanie zasobów wodnych i poprawa ich jakości (rozbudowa sieci kanalizacyjnej dla aglomeracji Wierzchlas);
- racjonalizacja gospodarki odpadami;
- poprawa klimatu akustycznego;
- poprawa jakości powietrza;
- ograniczenie zagrożenia promieniowaniem elektromagnetycznym.

Gmina Wierzchlas ciągle prowadzi działania zmierzające do ochrony i poprawy stanu środowiska. Jednym z działań jest budowa kanalizacji sanitarnej. Obecnie na terenie gminy sieć kanalizacyjną posiadają miejscowości Krzeczów i Kraszkowice. Długość sieci w tych miejscowościach wynosi 21,9 km co stanowi 9,04 % poziomu skanalizowania gminy. Bez kanalizacji sanitarnej pozostaje reszta miejscowości. Gospodarka ściekowa opiera się tam na powszechnym, przejściowym gromadzeniu ścieków w zbiornikach wybieralnych (szamb) i wywożeniu ich przez uprawnione podmioty.

W roku 2018 rozpoczęła się budowa kanalizacji sanitarnej w miejscowości Wierzchlas. Projekt zakłada budowę kanalizacji sanitarnej grawitacyjnej

o długości 15921 metrów z rur PVC oraz odejścia do granic nieruchomości oraz kanalizację ciśnieniową o długości 7583 metrów. Całkowita długość wybudowanej kanalizacji to ok. 26 kilometrów. Zaplanowano budowę 4 tłoczni i 5 pompowni ścieków. Przepompownie i tłocznie wyposażone będą w szafy sterownicze m.in. z programowalnym sterownikiem PLC z wyświetlaczem tekstowym. Dodatkowym wyposażeniem będzie czujnik otwarcia wjazdu pompowni, gniazdo do agregatu prądotwórczego, gniazda serwisowe, moduł GSM i oświetlenie. Ścieki ze skanalizowanego obszaru zostaną sprowadzone do istniejącej i projektowanej kanalizacji sanitarnej, następnie do oczyszczalni ścieków w Krzeczowie. Bezpośrednim celem projektu jest uporządkowanie gospodarki ściekowej. Budowa sieci ograniczy zrzuty niedostatecznie oczyszczonych ścieków i powoduje ochronę środowiska wodnego przed ich niekorzystnymi skutkami.

3. Program usuwania wyrobów zawierających azbest dla Gminy Wierzchlas na lata 2014-2032

Opis wyrobów azbestowych na terenie gminy został przedstawiony w Programie usuwania wyrobów zawierających azbest dla Gminy Wierzchlas na lata 2014-2032. Opis ten dotyczy wielkości ilościowych jak i jakościowych z uwzględnieniem rozmieszczenia tych wyrobów na terenie gminy. Dominującym rodzajem wyrobów azbestowych są pokrycia dachowe, a w szczególności płyty faliste. W mniejszej ilości są to płyty płaskie, nazywane również „karo”. Przeważającą część wszystkich wyrobów zinwentaryzowanych na terenie gminy stanowią pokrycia dachowe budynków gospodarczych.

Azbest stanowi niebezpieczeństwo dla zdrowia ludzkiego, a jego włókna pochodzące z uszkodzonych płyt azbestowych prowadzą do zanieczyszczenia środowiska. Długotrwały kontakt z pyłem azbestowym wdychanym z powietrza może doprowadzić do wielu groźnych chorób układu oddechowego, tj. rak płuc, pylica azbestowa, przewlekłe zapalenie oskrzeli oraz międzybłoniak otrzewnej i opłucnej. Wskutek wieloletniego drażnienia komórek przez włókna azbestowe dochodzi do powstania nowotworów.

Od roku 2015 gmina Wierzchlas odbiera wyroby zawierające azbest przy dofinansowaniu Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki

Wodnej w Łodzi. Od tego czasu corocznie organizowana jest zbiórka wyrobów zawierających azbest. W roku 2019 unieszkodliwiono ponad 74 Mg odpadów zawierających azbest.

IX. DZIAŁANIA W ZAKRESIE REALIZACJI POLITYKI SPOŁECZNEJ

I. Informacja o realizacji strategii i programów.

1. Polityka społeczna Gminy ma na celu zaspokajanie podstawowych potrzeb życiowych, wyrównywanie szans oraz podnoszenie poziomu życia mieszkańców. Dokumentem grupującym zadania w dziedzinie pomocy dla mieszkańców jest **Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Wierzchlas na lata 2017-2025** przyjęta uchwałą Nr XXIX/193/2017 Rady Gminy Wierzchlas z dnia 30 sierpnia 2017 r.

Należy jednak zaznaczyć, że różnorodność problemów społecznych występujących na terenie Gminy, determinuje konieczność uwzględnienia innych obowiązujących aktów prawnych mających wpływ na realizację zadań społecznych.

W strategii wyodrębniono pięć celów strategicznych odnoszących się do grup społecznych wobec których powinny być podejmowane kompleksowe oddziaływania, a mianowicie:

- 1) Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa materialnego wśród osób i rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym.
- 2) Wzmacnianie rodzin w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz zapewnieniu dzieciom i młodzieży odpowiednich warunków do rozwoju.
- 3) Poprawa jakości życia osób starszych oraz ciężko i długotrwale chorujących.
- 4) Wzrost uczestnictwa osób z niepełnosprawnością i ich rodzin w życiu społecznym.
- 5) Podnoszenie poziomu bezpieczeństwa i zdrowotności mieszkańców Gminy dzięki ograniczeniu uzależnień, przemocy w rodzinie i innych dysfunkcji społecznych.

2. Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Wierzchlas na lata 2016 – 2018 przyjęty uchwałą Nr XV/123/2016 Rady Gminy Wierzchlas

z dnia 29 kwietnia 2016 r. Głównym celem programu było zapewnienie zintegrowanego i kompleksowego wsparcia rodziny na terenie Gminy Wierzchlas.

Podstawowym zadaniem w/w programie jest stałe rozpoznawanie rodzin przeżywających trudności oraz diagnozowanie przyczyn występowania problemów. Zgodnie z danymi za 2019 rok w 15 rodzinach, w których przebywało 81 osób odnotowano problem bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego. Rodziny te diagnozowane są w oparciu o wywiad rodzinny i informacje środowiskowe. Do 9 rodzin z najbardziej złożonymi sytuacjami w zakresie wydolności wychowawczo-opiekuńczej skierowano asystenta rodziny, a do wszystkich rodzin kierowane były działania w ramach świadczonej pracy socjalnej przez pracowników socjalnych.

Ważnym zadaniem Gminnego Programu Wspierania Rodziny było również objęcie tych rodzin wsparciem w formie świadczeń pieniężnych, dożywiania dzieci i młodzieży oraz podejmowanie działań o charakterze interwencyjnym, np. kierowanie osób uzależnionych od alkoholu na leczenie i terapię.

Kolejnym zadaniem Gminnego Programu Wspierania Rodziny jest systematyczna profesjonalizacja służb oddziałujących statutowo na rodzinę przeżywającą trudności. Do głównego nurtu tych służb należą pracownicy GOPS, GKRPA, Policji, Kuratorzy zawodowi Sądu Rejonowego, członkowie Zespołu Interdyscyplinarnego w Wierzchlesie. Pracownicy tych służb corocznie uczestniczą w szkoleniach podnoszących wiedzę i umiejętności.

Ponadto wszyscy pracownicy tych służb zgodnie z zakresem czynności są zobowiązani do stałego doskonalenia zawodowego, w tym także poprzez samokształcenie.

3. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Gminie Wierzchlas na lata 2017-2022, przyjęty uchwałą Nr XXIV/175/2017 Rady Gminy Wierzchlas z dnia 31 marca 2017 r. Celem programu jest:

1) zmniejszenie skali zjawiska przemocy w rodzinie na terenie Gminy Wierzchlas,

2) zwiększenie skuteczności działań interwencyjnych wobec osób stosujących przemoc,

3) zwiększenie pomocy i ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

Zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, przede wszystkim realizowane są przez Zespół Interdyscyplinarny do spraw przeciwdziałania przemocy domowej. W większości przypadków przemoc spowodowana jest nadużywaniem alkoholu. W celu rozwiązywania problemów związanych z przemocą w rodzinie, Zespół Interdyscyplinarny tworzył grupy robocze. W 2019 r. odbyło się 14 posiedzeń grup roboczych. W ramach tych grup odbywały się spotkania z ofiarami i sprawcami przemocy, w których brali udział policjanci, pracownicy socjalni, przedstawiciele GKRPA, w razie potrzeby przedstawiciele służby zdrowia, oświaty, itp.

W 2019 r. w związku z wystąpieniem przemocy w rodzinie do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęło 8 „Niebieskich Kart”.

II. Instrument finansowego i rzeczowego wsparcia mieszkańców jako element polityki społecznej.

W 2019 r. świadczeniami pomocy społecznej objęto 232 osoby, co stanowi 3,5% wszystkich mieszkańców Gminy Wierzchlas. Wśród osób ubiegających się o świadczenia z pomocy społecznej najliczniejszą grupę stanowiły osoby bezrobotne, niepełnosprawne i przewlekle chore oraz osoby bezradne w sprawach opiekuńczo-wychowawczych w zdecydowanej większości posiadające dochód poniżej kryterium określone ustawą o pomocy społecznej.

Forma pomocy wraz z kwotami wydatkowanymi na realizację zadań z pomocy społecznej w latach 2016-2018						
Forma pomocy	2017 rok		2018 rok		2019 rok	
	Ilość osób	Kwota	Ilość osób	Kwota	Ilość osób	Kwota
Zasiłki stałe	17	77.817	17	62.537	13	64.498
Zasiłki okresowe	22	29.592	21	25.244	19	24.908

Zasiłki celowe	63	53.082	47	32.604	39	33.253
Świadczenie rzeczowe	8	5.089	7	2.495	7	5.545
Posiłek w szkole	88	46.269	92	50.051	91	50.683
Opłata DPS	5	133.105	5	143.243	6	171.913
Schronienie	1	259	1	61	0	0
Usługi opiekuńcze	4	39.946	4	65.282	5	88.458
Składki na ubezpieczenie zdrowotne	13	5.664	14	4.861	12	5.093
Razem	178	390.823	156	386.378	153	444.351

Z przedstawionych w tabeli danych wynika, że od kilku lat zmniejsza się liczba osób ubiegających się o świadczenia pieniężne z pomocy społecznej. Z pewnością wpływ na to ma korzystanie rodzin z dziećmi ze świadczeń wychowawczych (500+) oraz zmniejszenie się skali bezrobocia. Jednak nadal wsparciem należy objąć osoby niepełnosprawne, chore oraz starsze. Ze względu na starzenie się społeczeństwa zauważa się potrzebę rozwoju usług opiekuńczych oraz wzrost kosztów utrzymania osób skierowanych do domów pomocy społecznej.

Do realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej w GOPS w Wierzchlesie zatrudnionych jest 2 specjalistów pracy socjalnej, 1 pracownik socjalny oraz 4 opiekunki (w tym 3 na umowę zlecenie).

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wierzchlesie został wyznaczony jako jednostka gminy do realizacji zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej m. in. poprzez:

- 1) opracowanie i realizację 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny,
- 2) zatrudnienie asystenta rodziny,
- 3) współfinansowanie pobytu dzieci w zastępczych formach opieki,
- 4) prowadzenie pracy socjalnej oraz poradnictwa specjalistycznego.

GOPS zatrudnił na ½ etatu asystenta rodziny. Na sfinansowanie części wynagrodzenia pozyskano środki w ramach resortowego „ Programu asystent

rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej”. W 2019 r. pracą asystenta rodziny objęto 9 rodzin.

W ramach realizacji zadania związanego ze wspieraniem rodziny Ośrodek współfinansował pobyt 3 dzieci w rodzinie zastępczej. Zgodnie z ustawą Gmina poniosła wydatki w wysokości 50% kosztów pobytu 2 dzieci w pieczy zastępczej oraz 10 % kosztów pobytu 1 dziecka.

Opłata za pobyt dzieci w pieczy zastępczej	Rok 2017		Rok 2018		Rok 2019	
	Ilość osób	Kwota	Ilość osób	Kwota	Ilość osób	Kwota
	2	7.920	2	8.158	3	7.238

Z danych przedstawionych w tabeli wynika, że Gmina Wierzchlas nie ponosi dużych wydatków związanych z tytułu współfinansowania pobytu dzieci w pieczy zastępczej. Ponadto nie ma dzieci umieszczonych przez Gminę w domach dziecka co wiązałoby się z bardzo dużymi kosztami.

GOPS na zlecenie Gminy Wierzchlas realizuje zadania zlecone z zakresu administracji rządowej w zakresie **wypłaty świadczeń rodzinnych** określonych ustawą z 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych oraz **wypłaty świadczeń z funduszu alimentacyjnego** na podstawie przepisów ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów.

Ośrodkowi powierzono również realizację zadań wynikających z ustawy z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowaniu dzieci tj. w **zakresie świadczenia wychowawczego** (Program 500+). Ponadto GOPS w Wierzchlesie został wyznaczony jako jednostka właściwa do realizacji zadań wynikających z rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „**Dobry start**” (300+) .

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wierzchlesie został także wyznaczony do realizacji zadań wynikających z ustawy z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny. W 2019 r. wydano Karty Dużej Rodziny dla 125

osób z 68 rodzin wielodzietnych. Liczba wydawanych kart corocznie wzrasta. Od 2019 roku uprawnieni do Karty są również rodzice dorosłych dzieci.

Tabela poniżej przedstawia dane z zakresu świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego, świadczenia wychowawczego oraz świadczenia „dobry start” z wydatkowanymi kwotami.

Rodzaje świadczeń rodzinnych i świadczeń z Funduszu Alimentacyjnego wypłacane przez Gminę Wierzchlas w latach 2016-2018						
Wyszczególnienie	Rok 2017		Rok 2018		Rok 2019	
	Liczba osób	Kwota	Liczba osób	Kwota	Liczba osób	Kwota
Zasiłki rodzinne:	646	792.084	653	743.142	518	621.984
Dodatki do zasiłku rodzinnego z tytułu: - urodzenia dziecka	36	36.000	27	26.669	24	19.496
- opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	21	53.761	23	74.853	29	74.073
- samotnego wychowywania dziecka	20	48.876	17	42.166	14	25.527
- kształcenia i rehabilitacji dziecka	23	25.540	22	23.921	16	17.480
- rozpoczęcia roku szkolnego	369	36.900	419	36.027	330	29.852
- wychowywania w rodzinie wielodzietnej	65	82.270	90	82.931	82	73.834
- dodatek z tytułu podjęcia nauki poza miejscem zamieszkania	108	63.340	121	65.193	106	52.607
Świadczenie rodzicielskie	20	131.283	19	106.373	19	135.526
Zasiłki pielęgnacyjne	128	217.719	122	227.488	125	270.794
Świadczenia pielęgnacyjne	22	321.566	22	374.374	22	401.642

Zasiłek dla opiekuna	17	96.547	14	85.062	13	74.660
Specjalny zasiłek opiekuńczy	17	84.477	17	77.746	15	78.682
Zapomoga z tytułu urodzenia dziecka	57	57.000	62	62.000	39	39.000
Fundusz Alimentacyjny	52	201.880	49	192.910	40	160.470
Składki na ubezpieczenie zdrowotne	10	6.561	10	5.765	8	6.796
Składki na ubezpieczenie społeczne	32	67.053	33	80.995	31	84.972
Razem świadczenia rodzinne		2.315.295		2.301.838	721	2.167.395
Świadczenia wychowawcze (Program 500+) oraz świadczenie “ Dobry start” (300+)						
Świadczenie wychowawcze	860	4.492.566	813	4.268.677	1110	5.179.896
Świadczenie “Dobry start”	0	0	795	238.500	813	243.900

Z przedstawionych w tabeli danych wynika, że liczba osób korzystających z zasiłków rodzinnych w stosunku do 2017 r. spadła. Niewątpliwie wpływ na ten stan rzeczy ma wzrost dochodów osób ubiegających się o przyznanie powyższych świadczeń i nie spełnianie kryteriów dochodowych do korzystania z zasiłków. Z powodu zmiany przepisów prawa znacznie wzrosła liczba dzieci korzystających ze świadczenia wychowawczego. Od 1 lipca 2019 r. powyższe świadczenie przysługuje na każde dziecko bez względu na dochód rodziny.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej przyznając świadczenia wydaje decyzje administracyjne, których liczba przedstawiała się następująco:

Ilość decyzji i złożonych od nich odwołań	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019
Świadczenia z pomocy społecznej			
Ilość wydanych decyzji, w tym:	302	236	314
- decyzji odmownych	17	8	19
Ilość odwołań do II instancji, w tym:	3	0	4
- decyzje utrzymujące w mocy	3	0	1

- decyzje przekazane do ponownego rozpatrzenia	0	0	3
Świadczenia rodzinne, fundusz alimentacyjny, świadczenia wychowawcze			
Ilość wydanych decyzji, w tym: - decyzji odmownych	1.452 68	1.443 89	1.347 54
Ilość odwołań do II instancji, w tym: - decyzje utrzymujące w mocy - decyzje przekazane do ponownego rozpatrzenia	4 4 0	9 9 0	4 3 1

W 2019 r. jednostka organizacyjna pomocy społecznej nie realizowała projektów finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego. Natomiast brała udział w 2 konkursach ogłaszanych przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej na łączną kwotę 101.963 zł., które objęły 157 osób (tj. Program „Posilek w szkole i w domu” – 65.023,- zł. dla 148 osób i „Program asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej” – 36.940 zł. - dla 9 osób). Ponadto realizowano program osłonowy w zakresie dożywiania na kwotę 4.294,- zł. obejmujący 13 uczniów.

III. Działania w zakresie przeciwdziałania skutkom patologii społecznych.

Wychodząc naprzeciw istniejącym i zdiagnozowanym zagrożeniom w dniu 28 grudnia 2018 r. Rady Gminy Wierzchlas Uchwałą Nr IV/24/2018 uchwalila Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2019.

Głównymi założeniami Programu było:

1. Prowadzenie działalności mającej na celu zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych, narkomanii oraz zjawiska przemocy domowej na terenie Gminy Wierzchlas.
2. Uczestnictwo w szkoleniach przedstawicieli grup zawodowych stykających się w swojej pracy z problemem alkoholowym, narkomanią i przemocą w rodzinie (członkowie komisji, pracownicy socjalni, policjanci, nauczyciele).

3. Promowanie postaw społecznych ważnych dla profilaktyki rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii.

4. Zmniejszenie naruszeń prawa na rynku alkoholowym.

W ramach realizacji wymienionego wyżej programu prowadzone były następujące działania:

1. Profilaktyka w Szkołach

W dniu 13 czerwca 2019 r. odbyły się XX Gminne Biegi Trzeźwości w Toporowie. W zawodach uczestniczyło 72 dzieci i 8 opiekunów. Uczniowie brali udział w biegach w 12 kategoriach wiekowych. Po zakończeniu zawodów wręczone zostały nagrody indywidualne oraz upominki.

W okresie letnim Gminna Komisja zorganizowała kolonie dla dzieci pochodzących z rodzin, w których występuje problem alkoholizmu.

W koloniach, które odbywały się od dnia 12 lipca 2019 r. do dnia 21 lipca 2019 r. w miejscowości Szczebrzeszyn, uczestniczyło 20 dzieci. Łączny koszt wyjazdu wyniósł 16.580,00 zł.

W ramach Gminnego Programu przeprowadzone zostały programy i spektakle profilaktyczno-edukacyjne w przedszkolach i szkołach podstawowych na terenie Gminy Wierzchlas. W dniach 19 i 20 marca 2019 r. w 6 szkołach przeprowadzone zostały programy profilaktyczne. Koszt programów to 2.678,40 zł.

2. Kontrola punktów sprzedaży napojów alkoholowych.

Na posiedzeniach Gminna Komisja ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych opiniowała wnioski o przedłużenie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie Gminy.

Komisja przeprowadziła kontrole punktów sprzedaży napojów alkoholowych na terenie Gminy. Celem kontroli było zbadanie przestrzegania przez sprzedawców przepisów Ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz Uchwał Rady Gminy dotyczących zasad funkcjonowania na terenie gminy sklepów i barów, tzn. zakaz spożywania napojów alkoholowych w sklepach i w ich obejściu oraz umieszczanie w sklepach i barach wywieszek i antyreklam informujących kupujących o szkodliwości spożywania alkoholu. Osobami kontrolującymi byli członkowie Gminnej Komisji posiadający upoważnienia Wójta

do przeprowadzenia kontroli sklepów i barów, w których sprzedawany i podawany jest alkohol. Kontrole przeprowadzone zostały w dniach 13, 14 i 27 sierpnia 2019 r. Skontrolowano 19 obiektów.

3. Motywowanie do leczenia odwykowego.

Gminna Komisja współpracuje z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Wierzchlesie i Policją w celu wyłonienia rodzin patologicznych, w których występuje problem alkoholowy oraz zjawisko przemocy domowej, co niekorzystnie wpływa na funkcjonowanie tych rodzin.

W 2019 r. złożono 7 wniosków o podjęcie działań przez Komisję w stosunku do osób uzależnionych od alkoholu, w tym 3 wnioski zostały złożone przez osoby spokrewnione z uzależnionymi, 4 wnioski wpłynęły z GOPS-u.

W przypadku 4 osób wystąpiono z wnioskiem do sądu o skierowanie na przymusowe leczenie odwykowe.

Osoby uzależnione z terenu Gminy Wierzchlas uczestniczą w zajęciach terapeutycznych grupowych i indywidualnych w Poradni Leczenia Uzależnień Specjalistycznego Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej ProVitaMed w Wieluniu, z którym zawarta jest umowa na świadczenie usług. W 2019 roku pod opieką poradni było 8 osób.

Gminna Komisja zawarła też umowę z rodzinnym konsultantem ds. uzależnień, który pomaga osobom uzależnionym w motywowaniu ich do leczenia oraz wspieraniu osób po zakończeniu terapii odwykowej jak i osób współuzależnionych tj. rodzinom, w których występuje problem alkoholizmu. Pod opieką rodzinnego konsultanta były 44 osoby.

X. WOLONTARIAT I WSPÓŁPRACA Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI.

Ustawa o działalności pożytku publicznego i wolontariacie daje gminie dość szerokie możliwości najbardziej skutecznej i efektywnej realizacji zadań

publicznych poprzez zlecenie ich w całości, czy też części organizacjom pozarządowym.

W 2019 roku gmina Wierzchlas współpracowała z organizacjami pozarządowymi na wielu płaszczyznach związanych z rozwojem i wspieraniem działań na rzecz lokalnej społeczności z przekonaniem, że to właśnie stowarzyszenia mogą realizować je skutecznie i efektywnie. Zaznaczyć należy, że organizacje dzięki swoim działaniom wniosły niemały wkład w realizację zadań własnych gminy. Z jednej strony były to zaangażowanie i kreatywność, z drugiej natomiast wymierne środki finansowe oraz wkład pozafinansowy - głównie aktywność członków organizacji.

W 2019 r. przedmiotem współpracy Gminy z organizacjami pozarządowymi były zadania realizowane w zakresie wspierania i upowszechniania kultury fizycznej, działalności na rzecz osób niepełnosprawnych, działalności wspomagającej rozwój wspólnot i społeczności lokalnych oraz z zakresu kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego.

Na realizację w/w zadań publicznych w budżecie Gminy Wierzchlas przeznaczono kwotę **127 300,00 zł.**

W 2019 roku program realizowany był w szczególności poprzez powierzenie realizacji zadań publicznych:

- w ramach otwartego konkursu ofert,
- z pominięciem otwartego konkursu ofert.

Ogłoszono trzy otwarte konkursy ofert:

Pierwszy otwarty konkurs ofert ogłoszony był na BIP w dniu 8 lutego 2019 r. i dotyczył m.in. poprzez prowadzenie i udział drużyn piłki nożnej juniorów i seniorów w rozgrywkach oraz organizację i udział w imprezach gminnych, powiatowych i wojewódzkich o charakterze sportowo-rekreacyjnym w różnych dyscyplinach sportowych. Nabór ofert trwał do 4 marca 2019 r. Na konkurs wpłynęła jedna oferta.

Zgodnie z procedurą konkursową określoną w „Programie współpracy” oferta została zweryfikowana pod względem formalnym i zaopiniowana pozytywnie.

W dniu 8 marca 2019 r. została podpisana umowa Nr 18/2019 z Gminnym Zrzeszeniem Ludowych Klubów Sportowych na kwotę **81 000,00 zł.**

Drugi otwarty konkurs ofert był ogłoszony na BIP w dniu 10 lipca 2019 r. i dotyczył realizacji zadania publicznego w zakresie działalności

na rzecz osób niepełnosprawnych poprzez organizację wycieczki oraz zakup paczek na Święta Bożego Narodzenia.

Nabór ofert trwał do 31 lipca 2019 r. Na konkurs wpłynęła jedna oferta.

Zgodnie z procedurą konkursową określoną w „Programie współpracy” oferta została zweryfikowana pod względem formalnym i zaopiniowana pozytywnie.

W dniu 7 sierpnia 2019 r. została podpisana umowa Nr 67/2019 ze Stowarzyszeniem „Kochaj mnie” na kwotę **12 600,00 zł.**

Trzeci otwarty konkurs ofert był ogłoszony na BIP w dniu 18 września 2019 r. i dotyczył upowszechniania kultury fizycznej wśród mieszkańców. Nabór ofert trwał do 9 października 2019 r. Na konkurs wpłynęła jedna oferta.

Zgodnie z procedurą konkursową określoną w „Programie współpracy” oferta została zweryfikowana pod względem formalnym i zaopiniowana pozytywnie.

W dniu 14 października 2019 r. została podpisana umowa Nr 83/2019 z Gminnym Zrzeszeniem Ludowych Klubów Sportowych na kwotę **8 000,00 zł.**

W 2019 r. wpłynęło łącznie siedem ofert na realizację zadań publicznych w trybie art. 19a ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

Nazwa oferenta	Nazwa zadania publicznego	Wysokość dotacji wnioskowanej przez oferenta	Kwota dotacji przyznanej w 2019 r.
Stowarzyszenie „KRASKA” w Kraszkowicach	Działalność wspomagająca rozwój wspólnot i społeczności lokalnych	2 000,00 zł	2 000,00 zł
Koło Gospodyń Wiejskich w Mierzycach	Kultura, sztuka, ochrona dóbr kultury i dziedzictwa narodowego	5 000,00 zł	5 000,00 zł

Koło Gospodyń Wiejskich w Mierzycach	Kultura, sztuka, ochrona dóbr kultury i dziedzictwa narodowego	4 000,00 zł	4 000,00 zł
Stowarzyszenie Gospodyń Wiejskich w Kamionie i Toporowie	Działalność wspomagająca rozwój wspólnot i społeczności lokalnych	3 000,00 zł	3 000,00 zł
Stowarzyszenie „WIERZCHLESIAKI”	Działalność wspomagająca rozwój wspólnot i społeczności lokalnych	7 000,00 zł	7 000,00 zł
Klub Sportowy Oldboy Orlik Wierzchlas	Wpieranie i upowszechnianie kultury fizycznej	4 000,00 zł	4 000,00 zł
Stowarzyszenie „WIERZCHLESIAKI”	Działalność wspomagająca rozwój wspólnot i społeczności lokalnych	700,00 zł	700,00 zł
Ogółem:			25 700,00 zł

Wszystkie podmioty, których oferty przeszły pozytywnie ocenę formalno-merytoryczną i uzyskały w trybie konkursowym bądź pozakonkursowym środki finansowe, zobowiązane były na podstawie zawartych umów, po zakończeniu realizacji zadania, rozliczyć je na określonym formularzu zgodnie z harmonogramem działań i kosztorysem zawartym w ofercie konkursowej, bądź we wnioskach, które zostały złożone poza konkursem. Wszystkie podmioty zgodnie z zawartymi umowami wywiązały się z nałożonego obowiązku, a zamierzone przez nie cele i rezultaty w poszczególnych zadaniach publicznych zostały osiągnięte.

W 2019 roku gmina Wierzchlas współpracowała z organizacjami pozarządowymi na wielu płaszczyznach związanych z rozwojem i wspieraniem działań na rzecz lokalnej społeczności z przekonaniem, że to właśnie stowarzyszenia mogą realizować je skutecznie i efektywnie. Zaznaczyć należy, że organizacje dzięki swoim działaniom wniosły

nie miały wkład w realizację zadań własnych gminy. Z jednej strony były to zaangażowanie i kreatywność, z drugiej natomiast wymierne środki finansowe oraz wkład pozafinansowy - głównie aktywność członków organizacji.

Różnorodność pomysłów oraz kreatywność organizacji pozarządowych, pomoc finansowa Gminy oraz dobra współpraca obu sektorów wpłynęły, na częściowe co najmniej, zaspokojenie oczekiwań i potrzeb mieszkańców. Uwagę zwraca rosnący poziom jakości współpracy pozafinansowej organizacji pozarządowych z Gminą. Wszelkie pojawiające się kwestie wymagające wyjaśnień bądź problemy, w sposób bieżący były rozwiązywane. Organizacje pozarządowe poprzez swoją pracę, aktywność i zaangażowanie wniosły ogromny wkład w efektywne działania na rzecz gminy oraz mieszkańców gminy. Zostało zrealizowanych wiele zadań, które wpłynęły na poprawę jakości życia mieszkańców. Spodziewać się zatem należy, że w kolejnych latach zarówno współpraca finansowa, jak i pozafinansowa z organizacjami i podmiotami pożytku publicznego, nadal będzie się rozwijać i stanie się ważnym elementem polityki prowadzonej przez samorząd gminny.

XI. REALIZACJA UCHWAŁ RADY GMINY

Stosownie do art. 30 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym Wójt Gminy jest organem wykonawczym Gminy, do którego zadań należy m.in. wykonywanie Uchwał Rady Gminy. Realizując obowiązki nałożone przepisami ustawy o samorządzie gminnym w 2019 r. Wójt Gminy Wierzchlas przy pomocy Urzędu Gminy i jednostek organizacyjnych realizował podjęte przez Radę Gminy uchwały w sposób przez nie określony. Rada Gminy Wierzchlas w 2019 roku odbyła 12 sesji na których podjęte zostały 84 uchwały. Uchwały objęte były nadzorem zarówno Regionalnej Izby Obrachunkowej, jak i Wojewody Łódzkiego. W podjętych przez Radę Gminy uchwałach organ nadzoru nie dopatrył się żadnych nieprawidłowości potwierdzając tym samym fakt, że uchwały są zgodne z obowiązującymi przepisami prawa i nie naruszają właściwego gospodarowania finansami publicznymi. Wszystkie uchwały zostały opublikowane w Biuletynie Informacji Publicznej Gminy Wierzchlas, a uchwały stanowiące akty prawa miejscowego przekazano do publikacji w Dzienniku Urzędowym Województwa Łódzkiego. Wśród podjętych przez Radę Gminy Wierzchlas uchwał większość dotyczyła

spraw z zakresu gospodarki finansowej, oświaty, spraw organizacyjnych, spraw gospodarki komunalnej, gospodarki nieruchomościami, z zakresu opieki społecznej, ochrony środowiska i gospodarki odpadami komunalnymi. Wszystkie uchwały zostały przez organ wykonawczy gminy wykonane z zachowaniem procedur i terminów określonych uchwałami i przepisami prawa.

XII. PODSUMOWANIE

Niniejszy „Raport o Stanie Gminy Wierzchlas w 2019 r.” stanowi próbę szerszego spojrzenia na funkcjonowanie samorządu gminnego w roku poprzednim.

NOie zawiera on wszystkich elementów, które wpływają na postrzeganie gminy przez jej mieszkańców i podmioty zewnętrzne. Pozwala jednakże na przeprowadzenie merytorycznej debaty o naszej gminie.

Zrównoważony rozwój gminy jako nadrzędny cel działań jej organów wymaga nieustannej analizy zarówno polityki inwestycyjnej, obowiązujących dokumentów planistycznych, jak i prowadzonej polityki społecznej.

Zmieniająca się sytuacja demograficzna w gminie, coraz większe wsparcie przez państwo i samorząd rodzin i osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej stanowią szansę na wyższy komfort życia, zwiększając jednakże napięcia fiskalne wynikające z konieczności zachowania dyscypliny budżetowej.

W połączeniu z ogromnymi potrzebami inwestycyjnymi w infrastrukturze komunalnej i niskimi dochodami własnymi gminy rodzi się potrzeba coraz skuteczniejszego poszukiwania środków zewnętrznych.

Duże znaczenie dla rozwoju gminy będzie miała intensyfikacja dochodów własnych, co wiąże się z koniecznością wyznaczania nowych terenów inwestycyjnych i poszukiwania nowych inwestorów, przy zachowaniu wszakże cennych zasobów przyrodniczych gminy.